

"ЧЕДОМОРСТВО"

"Власта се исплаши од она што во секоја земја е чисто демократско право затоа што со референдумот граѓаните ја преземаат власта во свои раце", вели д-р Горге Иванов од Правниот факултет во Скопје.

"Ние сè уште не знаеме што сакаме. Де ќе градиме политичка нација, де ќе градиме мултиетничка нација, мултикултуризам...".

"Тоа е тотална несериозност од страна на политичари кои не знаат што сакаат. Да знаевме што сакаме, до сега ќе бевме членка на ЕУ или на НАТО. Ќе имаше некоја безбедност и колку-толку економска сигурност", оценува професорот.

Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

Конечно, по сите дилетантски пресметки, Социјалдемократскиот сојуз реши да го поддржи референдумот. Но, ќе го убедува народот во штетноста на иницијативата, бидејќи според нив, таа имала етнички предзнак кој можел да предизвика нови тензии и воени судири меѓу Албанците и Македонците. Власта, во свој препознатлив стил, предизвикувавештачки тензии, застрашувања и притисоци, со коишто се обидува да го намали изразениот граѓански револт. На тој начин се бори за политички спас, бидејќи сè повеќе тоне во сопствената глупост и ароганција. Всушност, таа не сака да ја признае грешката, лошото водење на државата, како и крајно погрешниот етнички концепт кој го промовираа со контрорверзниот Закон за територијална организација на

локалната самоуправа во РМ. Затоа мораат да ја спасат сопствената кожа. Но, како? Со арогантен стил или со нудење "празна слама". Вонредниот професор на Политичките студии на Правниот факултет во Скопје, д-р Горге Иванов, вели дека секогаш кога се сака да се одвлече вниманието, да се одбегне одговорноста за ваквата состојба, се стартува со вакви приказни.

"Значи, наместо да се покаже кој го предизвикал иритирањето на населението, кој е тој што понудил некавалитетни решенија од кои произлегува големото незадоволство, дури и внатре во коалицијата, тие го заплашуваат народот. Тоа доволно укажува дека ова е резултат на лошата водена политика која создава нетрпеливост, бидејќи во новите граници нема да живеат политичарите, туку народот. Во секоја демократска држава тоа е право на народот, бидејќи луѓето ја уживаат и ја чувствуваат демократијата таму каде што живеат. Власта се

ОТО" НА СДСМ

исплаши од она што во секоја земја е чисто демократско право затоа што со референдумот граѓаните ја преземаат власта во свои раце. Поради тоа, сите овие заплашувања се апсурдни", вели Иванов.

ИРИТИРАНО МНОЗИНСТВО

Професорот потенцира дека решението од 1996 година е на СДСМ. Тие дури и не го послушале најкомпетентниот човек во државата за оваа работа, покојниот професор Панов, кој си умре убедувајќи ги во нивната погрешна територијална организација. За Иванов ова е "чедоморство", со кое политичарите сами себеси се негираат. Во правото се вели: ако законот не извира од реалноста како ќе го спроведете во реалноста. Затоа, со напад се превртуваат тезите, дека наводно ова е референдум на опозицијата, дека тој ќе биде етнички итн.

"Менталниот склоп на нашите политичари - оценува Иванов - е црно-бел. Тие не можат да гледаат во анфас, а камоли во боја. Демократијата треба да се гледа во сите можни бои. И таа претстава треба да се нормира. Но, нивниот ментален склоп е како бинарен систем. Има пријатели и непријатели. Кој не е со нас, тој е против нас. Но, да се вратам на суштината, проблемот е во погрешната политика и во решенијата кои доведоа до она како што вели наро-

дот: 'и шуто и рогато' се обедини против оваа власт. Значи, ова што ѝ се случува на власта, таа сама го продуцираше. Да не беше лошото решението сега овие забравени политичари немаше да се ревитализираат со иницијативата на Тодор Петров, кој многу порано почувствува дека ќе дојде до ова. Истражувањата на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања покажуваат дека 70 отсто од населението е против ваквото решение".

Одењето на власта контра народот, за професорот Иванов е удирање глава в сид, што може да биде предизвикано само доколку се нема демократски капацитет за соочување со проблемот. Охридскиот договор ја смени целата политика во Македонија и затоа со неа не може да се игра "ајде да гласаме", бидејќи имаме мнозинство во Собранието и ќе гласаме.

"Но, со задоволувањето на едно малцинство иритирате цело мнозинство, ги иритирате и сите други етнички групи: и Турците, и Бошњациите, дури и самите Албанци. Тоа укажува дека, како и во секоја нормална држава, за лошо решение треба да биде одговорен министерот за локална самоуправа, кој имаше цели две години да го среди, како и потпретседателот на Владата, кој е одговорен за спроведување на Рамковниот договор. Така не се спроведува Рамковен договор! Треба да пронаоѓате начини за да се постигнат

компромиси, бидејќи сè уште е кривко труското политичко милје во Македонија. Со вакви хазардски потези вие не можете да урнете сè што е постигнато досега. Нас Македонците, православието нè научило да простуваме за да имаме подобра иднина. Но, сега со непромислената политика повторно се

КОЈА ДРЖАВА?

Уставот на РМ, во врска со иницијативите за спроведување граѓански референдум, е сосема јасно правно регулиран. Но, власта поинаку ја толкува регулативата.

"Членот 73 од Уставот за референдум е јасен - вели Иванов - за референдум се

јасно кажано: Собранието е должно да распише референдум кога предлогот ќе го избирачи. Одлуката донесена за референдум е задолжителна. Кого мавтосуваат тие, дека за ова треба да се гласа? Тоа е обврска, а Собранието само констатира дека тие 150.000 потписи од избирачи се собрани и за-

гаш ќе ги имаше. Но, сè ова се однесува на Законот кој е донесен со такво мнозинство и е во врска со законот, а не со иницијативата за референдум. Што има сега да се плашат? Стравот е од губењето на власта, бидејќи власта и душата најтешко се испуштаат. Народот вели власт е слат. Што ќе работат овие политичари кога ќе ја изгубат власта? Но, што ќе работат ако ја загубат и државата? Која држава? Меѓу народот се вели - со самото тоа што сè уште сме држава доказ е дека има Господ. Просторот и геополитичкиот однос на силите на Балканот нè зачувал како држава. Нашите политичари покажаа колкав капацитет имаат за да создадат држава. Додека сите градеа држави ние си игравме мајтап. Работавата е што државата го нема демократскиот капацитет, бидејќи власта се плаши од една обична одредба, која е обврска во секоја земја. Проблемот е што ние 14-те години ги поминавме во 'лоповлук', во трансферот на пари од наследството од социјализмот, во кршењето на ембаргото, збогатувањето на нечесни начини од разни шверцови, дроги, оружја и сè друго што минува низ овој простор. Наместо да создадеме цврсти институции кои ќе му одолеат на ова што од секогаш го имало на Балканот, кој е значаен крстопат, тие крадеа. Во ваква ситуација секогаш користам една поговорка на Џулиус Нерере: Кога се борат слононите страда тревата!? Ова што се случува е завршување на еден свет кој беше блоковски поделен и се наоѓа во еден постпериод-униполарност, кој сè уште не може да се стабилизира. Но, зошто досега ние не обезбедивме некоја бодликава жица околу "нашата трева", Македонија? Или зошто не создадовме плот од трње како што вели народот - за да нè заобиколуваат, исто како

НАРОДОТ ВЕЛИ: И "ШУТО" И "РОГАТО" СЕ ОБЕДИНИ ПРОТИВ ОВАА ВЛАСТ, ПОСОЧУВА Д-Р ГОРГИ ИВАНОВ

отвораат истите прашања, за кои се мислеше дека се заборавени, а така не може. Раните врз достоинството никогаш не може да се 'залечат', никогаш не зараснуваат. Достоинството на оваа држава беше нарушено во 2001 година", оценува Иванов.

одлучува кога Собранието е покренувач на иницијативата (цитат од Уставот), и тоа може за одделни прашања од своја надлежност кога со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници ќе донесе одлука за распишување референдум. Но, во третиот став од тој член е чисто и

конодавниот дом го одредува датумот на одржување на референдумот. Тие сега повикуваат на Бадентерово мнозинство. Овој Устав - оценува Иванов - поминал низ сито и решето, и ако досега за третиот став имаше иницијативи за промена и извесни ограничувања, то-

што направи Словенија? Кој требаше тоа да го направи? Ние, за транзицијата и за демократијата ги учиме студентите, па дури и политичарите. Но, политиката е сериозна работа, не може да ја практикуваат несериозни луѓе, кои немаат свест за држава. Таа се гради секој момент. Државата ја градат сите. Таа е еден вид банка во која треба да вложите, па од неа да очекувате сигурност. Никаде во светот државата не дава, туку зема. Таа од вас бара сметка за да ви гарантира сигурност".

Власта ќе се обиде со антикампања да се фати за сламката за спас, но кога сте на власт, потсетува д-р Ѓорѓи Иванов, ќе ги искористите сите инструменти за да останете на неа.

"Ако референдумот чини 2 милиона евра, веројатно спречувањето ќе чини двојно повеќе. Сите државни институции и механизми, кои се под контрола на власта ќе бидат искористени за да не успее референдумот. Тоа јавно го кажаа и владејачките партии. Мислите дека ќе се ограничат само на партиски кампањи. Па, досега видовме што сè се прави за време на изборните кампањи. Се злоупотребуваат државните и владините средства, возила, медиуми итн. Ова е соочување со реалноста, па така наместо да седнат и трезвено да размислат за тоа дека вината е кај нив и да понудат поинакво решение, сега ќе излезе дека ние, како народ, кој искажал сериозна забелешка, сме виновни за стравот од нивните решенија. Нивните коалициони партнери беа толку искрени што речиси уште утредента кажаа во што е работата. Кој го тераше Фазли Велиу да ја каже целта на овој процес? Тој јавно беше искрен, всушност како и секогаш што кажувал, но нема кој да го слушне. За таа работа постојат анализи и истражувања. Но, читаат ли нешто нашиве

политичари, освен дневниот печат? Дали знаат или препознаваат како се спроведува една политика во ова трусно подрачје? Не е проблемот во СДСМ или во ВМРО-ДПМНЕ, туку во амбиентот во кој на површина не излегоа политичари кои можат да се носат со овие проблеми. проблемот е во тоа што ние се откажавме од лу-

ставови и затоа ја изгубија довербата и кај власта, и кај опозицијата, и кај народот. Дел од нив, алчни по пари, станаа владини функционери итн. Од оние кои останаа толку бива. Во Македонија, зборот прогрес не е слушнат. Ние цели 14 години потрошивме решавајќи го албанското прашање, а што добивме од Албанците? Тие се

не излегла на крај. Земете го случајот со Северна Ирска, Квебек или Корзика. Тоа укажува на фактот дека кога сте дозволиле таква политика тогаш таа мора да се води на специфичен начин. Но, другите на Балканот не дозволија таква политика. Бугарија нема етнички партии, исто така, Албанија не дозволи вакви партии, Грција

ѓето кои во животот успеаја во белиот свет, а тука можеа да создадат демократски амбиент. Нашата демократија е испостена, така што нема кој да се нафати и да понуди решенија. Дел од интелектуалците во земјава се искорумпираа, а повеќето од нив заземаат дневно-политички

граѓани на оваа држава. Знаете, проблемот е што е изместена целата суштинска дебата за функционирање на државата. Ние само импровизираме од случај во случај. Влегуваме во тој вртлог на етнополитика, која постојано води во конфликт. Со овие прашања ни една земја

воопшто не сака ниту да слушне за таква етнополитика. Кога сте се решиле на таква политика треба да имате луѓе и институции кои треба да ги менаџираат таквите состојби. Мултиетничките конфликти не се решаваат, туку постојано се менаџираат" вели Иванов.